

Recensie: L oiseau de feu***

Opera Antwerpen
vrijdag 20 oktober 2017

foto © Filip Van Roe

Recensie:

Met L'Oiseau de feu brengt Ballet Vlaanderen drie werken die in het teken staan van risico, spel, het kantelmoment. De avond opent met 'L'oiseau de feu' in een choreografie van Sidi Larbi Cherkaoui op muziek van Igor Stravinsky live uitgevoerd door het Symfonisch Orkest van Opera Vlaanderen. Vervolgens horen we de muziek van Cliff Martinez op band voor de choreografie van Crystal Pites 'Ten Duets on a theme of rescue'. De avond eindigt op muziek van Gavin Bryars uitgevoerd door HERMESensembles in een choreografie én lichtontwerp van Edouard Lock. Het is op zijn zachtst gezegd vreemd om vast te stellen dat de choreografie waarnaar het programma vernoemd is net de zwakste schakel vormt van de drie.

L'oiseau de feu ** van Cherkaoui werd ronduit erg slordig uitgevoerd. Een choreografie die met die lange slierten textiel aan de kostuums van Tim Van Steenberghe gewoon niet werkt. Integendeel, het geheel voelt rommelig aan om alles goed te krijgen zoals het hoort. Openen doet de voorstelling met decorelementen die een vulkaan nabootsen met rood licht en rook. Wanneer deze elementen open getrokken worden zien we ze als spiegels. Het grootste probleem van deze ganse choreografie is het constant op en af rijden van deze decorstukken waarbij Cherkaoui zijn dansers bijna herleidt tot stage hands. En er is meer: wanneer we enkele ballerina's op hun pointes zien staan centraal op het podium, wordt zo'n onderdeel doodleuk van rechts naar links over de bühne gereden zodat dat het zicht van de toeschouwers ontnemt.

Die decorelementen worden vaak bij elkaar geplaatst in verschillende formaties overigens, maar ze sluiten ook niet altijd goed aan. Zo zien we wanneer er twee naast elkaar geplaatst worden een spleet tussen de twee. De dansers lijken ook net iets te weinig plek te hebben op het podium wanneer ze in een diagonaal van links voor naar rechts achter staan. Wim Vanlessen had daarnaast duidelijk zijn dag ook niet. Hij had alle moeite van de wereld om nochtans zijn vaste danspartner Aki Saito op zijn schouder te krijgen, en leek ei zo na zijn evenwicht te verliezen toen ie haar wilde liften. "Oei!" riep iemand naast ons het even uit. Die "oei!" was eigenlijk een understatement voor het geheel dat erg gedateerd, 80's, ja zelfs wat Eurovisiesongfestivalachtig aanvoelde. Kortom: wij vonden de Vuurvogel eerder een draak (van een choreografie) en het geheel bij momenten erg shaky overkomen. Dat het publiek achteraf toch een stevig applaus gaf, bewijst wellicht dat wij er niets van kennen, of andersom. Wij onthielden ons ondertussen van alle applaus en lieten het publiek begaan.

Gelukkig bewees Ballet Vlaanderen met een ronduit schitterend en uitgepuurd 'Ten Duets on a theme of rescue' ***** welke kwaliteit het gezelschap wél aan de dag kan leggen. Lara Fransen (die we eerder al opmerkten tijdens 'Requiem' in East), Acacia Schachte, Matt Foley, Philippe Lens en Morgan Lugo zetten een korte maar erg krachtige dynamische choreografie uit 2008 neer die van de hand is van de Canadese Crystal Pite. Hier worden de vijf dansers omgeven door spots die hen in warm geel/wit tegenlicht plaatst. 1 spot die wit schijnt wordt van links naar rechts schuin vooraan geplaatst tijdens de voorstelling. Het lichtontwerp van Jim French is net als de dans, sober en uitgepuurd. En net dat is de sterkte van het geheel. De blend tussen de getoonde emoties op het thema redding, in combinatie met de muziek van Cliff Martinez voor de film Solaris (uit 2002) samen met de belichting is

perfect. Tien duetten krijgen we te zien waaronder die ene waarbij een vrouw haar linkerarm naar achter steekt, de linkervoet naar voor plaatst en het rechterbeen bijna kaarsrecht naar achter terwijl haar bovenlichaam lichtjes golft, terwijl een man haar achternaholt met tegenovergestelde beweging: rechterhand uitstekend, en haar probeert in te halen om haar een hand te geven. Bloedmooi is dat. Het is ook een knap voorbeeld van hoe dubbel deze duetten zijn. Wie redt hier wie? De vrouw? Of de man? Zij kijkt steeds vooruit, hij maakt even contact met haar, maar verliest het en moet opnieuw achter haar hollen. Niet alle reddingspogingen die we te zien krijgen slagen overigens. Soms is ook diegene die wil redden eigenlijk zelf in nood. Het einde waarbij iemand rechts achteraan zit en een ander die probeert verder te trekken, is ook van een wondermooie schoonheid. Dit is Ballet Vlaanderen op zijn puurst, in zijn meest kwetsbare vorm. Met stip de meest fascinerende choreografie uit het ganse programma.

'The heart of August' ****, een wereldcreatie voor Ballet Vlaanderen van de Canadese choreograaf Edouard Lock leunt zeer dicht aan bij 'Ten Duets on a theme of rescue'. Hij laat twaalf dansers van de compagnie samen met Gesine Moog als gastdanser snelle ritmische bewegingen uitvoeren terwijl het lichtplan dat ook van zijn hand is hen van bovenuit in de fel witte cirkelvormige spotlights zet. Voor deze choreografie baseerde Lock zich op de Griekse mythe van de zanger Orpheus die zijn geliefde nimf Eurydice terughaal uit de onderwereld en haar opnieuw verliest wanneer hij op de terugweg omkijkt naar haar.

Lock laat de dansers spelen met het licht, en zich erin plaatsen (soms voornamelijk met hoofden en armen en handen) of er net uitgaan, erg snel en soms zenuwachtig. Hij trekt een grote cirkel van kleine witte cirkels met binnenin ook twee exemplaren, of zet die cirkels op een diagonale lijn met de dansers erin. Erg snelle, krachtige bewegingen zien we. Hoekig ook, net als de hoek van negentig graden die de elleboog van een danser maakt rond zijn hoofd wat een wat onmenselijk schouwspel oplevert. De getoonde kracht en het bijna machinaal bewegen maakt deze choreografie erg indrukwekkend. Het effect van het straffe lichtplan is na iets meer dan een half uur weliswaar zo goed als uitgewerkt wanneer alle combinaties ondertussen de revue gepasseerd zijn en we hem in herhaling zien vallen. Het maakt 'The heart of August' naar ons gevoel nét ietsjes te lang om volledig te blijven boeien hoewel Gavin Bryars met HERMESensemble (piano, accordeon, contrabas en twee celli) duidelijk naar Strauss verwijst op het einde. Maar dat neemt niet weg dat wij uitkijken om het tweede deel van deze wereldcreatie te zien tijdens 'Selon Désir' in april 2018.

< Bert Hertogs >